

“Azərbaycan xalqının özünü, öz dövlətini qoruya bilən əsgərləri, zabitləri, ordusu var”.

AZƏRBAYCAN ORDUSU

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MÜDAFİƏ NAZİRLİYİNİN ORQANI

Qəzet 1992-ci il fevralın 11-dən çıxır 18 may 2022-ci il №37 (2648) <https://mod.gov.az> Qiyməti 30 qəpik

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham ƏLİYEV:

İkinci Qarabağ savaşı bizim müştərək, ortaq şanlı tariximizdir

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Türkiye Respublikasının Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın dəvəti ilə mayın 14-də qardaş ölkədə işgülərə səfərdə olub.

Dövlət başçıları Rize-Artvin Hava Limanının açılış mərasimində iştirak ediblər.

Yeni hava limanına ilk dəfə göyərtələrində Türkiye Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın və Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin olduqları təyinatlar eniş edib.

Hər iki ölkənin dövlət başçılarının təyyarələri nəhəng su tağının altında keçib.

Rize-Artvin Hava Limanında Prezident İlham Əliyevin şərəfinə fəxri qarovul dəstəsi düzüldü.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevi Türkiye Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan qarşılıyib.

Dövlətimizin başçısı fəxri qarovul dəstəsini salamlayıb.

Qardaş ölkələrin prezidentləri açılış mərasiminin keçirildiyi məkana gəliblər.

Əvvəlcə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev ilə Türkiye Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın görüşü olub.

Görüşdə Azərbaycanla Türkiye arasında ikitərəflidostluq və qardaşlıq münasibətlərinin bütün sahələrde uğurlu inkişaf etdiyi bildirilib.

Söhbət zamanı siyasi əlaqələrin yüksək səviyyədə olduğu qeyd edilib. Bu baxımdan Şuşa Bəyannamesinin önəmi xüsusi vurgulanıb.

Prezident İlham Əliyev Rize-Artvin Hava Limanının açılışında iştirak etmək üçün dəvətə görə Rəcəb Tayyib Ərdoğanın təşəkkür edərək, Türkiyədə digər sahələrde olduğunu kimi, nəqliyyat və infrastruktur sahəsində də geniş miqyaslı işlərin həyata keçirildiyini məmənnunluqla qeyd edib və yeni hava limanının açılışı münasibətə təbriklərini çatdırıb.

Dövlət başçıları energetika, nəqliyyat, enerji təhlükəsizliyi ilə bağlı əməkdaşlıq məsələlərini, hemçinin bölgədəki vəziyyəti müzakirə ediblər.

Söhbət zamanı postmünaqışa dövrü, Azərbaycan ilə Ermənistan və Türkiye ilə Ermənistan arasında əlaqələrin normallaşdırılması ilə bağlı fi-

kir mübadiləsi aparılıb.

Dövlətimizin başçısı Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanı Azərbaycana səfərə dəvət edib. Dəvət minnədarlıqla qəbul olunub.

* * *

Türkiyənin Milliyyətçi Hərəkat Partiyasının sədri Dövlət Bağçalı Prezident İlham Əliyevi ulu öndər Heydər Əliyevlə görüşlərini əks etdirən fotosu və üzərində "Qarabağ Fatehi" yazısı olan tapança hədiyyə edib.

* * *

Sonra Rize-Artvin Hava Limanının təntənəli açılış mərasimi keçirilib.

Dövlət başçıları mərasimdə çıxış ediblər.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin çıxışı

- Əziz və dəyərli qardaşım, hörmətli Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan.

Əziz qardaşlarım, əziz dostlar.

Yenidən qardaş Türkiye torpağında olmayımdan çox məmənnunam. Bütün türk qardaşlarımı səmimi-qəlbdən salamlayıram, Azərbaycandan hərərətlə salamlar ifadə edirəm.

İlk növbədə, əziz qardaşım cənab Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğanın məni bu mərasime dəvət etdiyi üçün təşəkkürümü bildirirəm və bu gözəl hava limanının açılışı münasibi-

bətilə sizi ürəkdən təbrik edirəm.

Bu hava limanının açılışı Türkiyədə gedən çox xoş və uğurlu inkişafın təzahüründür. Qardaş Türkiye gündən-günə güclənir, sürətli inkişaf edir. Bütün bunun teməlində aparılan siyaset, əziz qardaşımın böyük əməyi, zəhməti vardır. Türkiye bu gün nəinki dünya miqyasında böyük güc mərkəzinə çevrilib, söz sahibi olub, eyni zamanda, ölkə içinde də böyük layihələr icra etməye qadirdir. Bunların arasında xüsusilə insanlara xidmet göstərən layihələri qeyd etmək istədim. Hava limanları, su anbarları, yollar, körpülər, məktəblər, xəstəxanalar - bütün bunlar Türkiyənin inkişafını, gücünü göstərən amillərdir və bütün bu işlərin mərkəzində insan amili dayanır, dövlət siyaseti dayanır.

Bu gün sizinlə bərabər olmaq mənim üçün böyük xoşbəxtlikdir. Bu gün bu gözəl mərasimdə Azərbaycan Prezidentinin iştiraki Türkiyə-Azərbaycan birliliyinin növbəti təzahüründür. Biz hər zaman bir yerdəyik - xoş günlərdə, yaxşı günlərdə, çətin günlərdə də və ikinci Qarabağ savaşını bir daha bütün dünyaya göstərdi. Savaşın ilk saatlarından son gününə qədər mənim qardaşım bizim yanımızda idi, qardaş Türkiye xalqı bizim yanımızda idi.

İkinci Qarabağ savaşı bizim müştərək, ortaq şanlı tar-

yəm. Bu diyar haqqında çox eşimmişəm. Təyyarə ilə gələrkən pəncərədən bu gözəl mənzərəni seyr edərkən və artıq buradan seyr edərkən əziz qardaşımı dedim ki, bu yer cənnətə bənzəyir. Rizənin, Artvinin, Qara dəniz bölgəsinin gözəl, füsunkar təbiəti böyük sərvətdir, amma en böyük sərvət bu bölgənin insanlardır - mərd, vətənpərvər, döyüşkən, Türkiye Cumhuriyyətinin keşiyində duran insanlardır. Eşq olsun bu insanlara!

Mən bu gün qardaşımın məməlekətindəyəm və demək olar ki, öz məməlekətindəyəm. Rizə Türk dünyasına böyük lider və mənim qardaşım Rəcəb Tayyib Ərdoğanı bəxş etmişdir. Buna görə size minnətdarıq. Bütün Türk dünyası sizinlə fəxr edir.

Əziz dostlar, qardaşlar, bacılar, sizi bu gözəl hadisə - hava limanının açılışı münasibətlə bir daha təbrik edirəm. Yaşasın Rizə! Yaşasın Türkiye! Yaşasın Türkiye-Azərbaycan birliyi!

* * *

Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın çıxışı

- Azərbaycan Prezidenti qardaşım hörmətli Əliyev. Milliyyətçi Hərəkat Partiyasının sədri hörmətli Dövlət Bağçalı, Böyük Birlik Partiyasının sədri hörmətli Mustafa Destici.

Hörmətli rizeli və artvinli həmyerlilərim, hörmətli qonaqlar.

Sizləri en səmimi duygularımla, məhəbbətlə salamlayıram.

Ölkəmizin qürurverici əsərləri arasında yer alan Rize-Artvin Hava Limanımızın şəhərlərimizə, bölgəmizə və milletimizə xeyli olmasını dileyirəm.

Qardaşım Əliyevə, cənab Bağçalıya, cənab Desticiyə və digər qonaqlarımıza bu gözəl günümüzü bizlərlə böülüdükləri üçün şəxsən öz adımdan və milletim adından təşəkkür edirəm.

Xalqa xidmət siyasetimizin son nümunəsi olan bu hava limanımız adı bir layihə deyil. Dünyada dəniz üzərində inşa edilən cəmi beş hava limanı var. Bunların açılışını etdiyimiz Rize-Artvinlə birlikdə ikisi ölkəmizdədir. Beləliklə, ölkəmizdəki hava limanlarının sayını 26-dan 58-ə çatdırıldıq.

(Ardı 2-ci səhifədə)

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham ƏLİYEV: İkinci Qarabağ savaşı bizim müştərək, ortaq şanlı tariximizdir

(Əvvəli 1-ci səhifədə)

Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan ötən illerdə Türkiyənin əsaslı ve kompleks inkişaf yolu keçdiyini vurğuladı. Dövlət başçısı iqtisadiyyatın hərtərəfli inkişaf etdiyini, o cümlədən nəqliyyat sahəsinin köklü inkişafı üçün silsilə layihələrin reallaşdırıldığını bildirdi. Bu baxımdan istismara verilən yeni Rize-Artvin Hava Limanının da mühüm əhəmiyyət kəsb etdiyini söylədi.

Türkiyə Prezidenti çıxışında təhsil, səhiyyə, abadlaşdırma, yeni yaşlılıqların ve istirahət ocaqlarının yaradılması üçün də coxsayılı layihələrin həyata keçirildiyini qeyd etdi.

başda nəqliyyat nazirimə, həyatınə, memar, mühəndis və

Daha sonra birgə naharda dövlət başçıları arasında görüş davam edib.

niz doldurularaq inşa edildiyi ikinci, dünyada isə beşinci

Türkiyənin 58-ci hava limanıdır. Bu hava limanının tikintisi üçün dəniz sahəsinə ümumiyyətlə 100 milyon ton daşın tökülməsi ilə suyun qurudulması və möhkəmləndirmə işləri aparılıb. Rize-Artvin Hava Limanı ilde təxminən 3 milyon səninişinə xidmet edəcək.

Müsəri tipli böyük təyyarələri qəbul etmək imkanında olan yeni hava limanı müasir standartlara tam uyğundur. Yeni hava limanı dənizə parallel tikilmiş 3045 metr uzunluğunda uçuş-enmə zolağına malikdir.

Ümumi sahəsi 3 milyon kvadratmetr olan Rize-Artvin Hava Limanı Türkiyənin iqtisadiyyatına, o cümlədən tu-

Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan Türkiyədə xalqın rıfah halının daha da yaxşılaşdırılmasının maksimum dəqiqədə saxlandığını və bu sahədə ardıcıl tədbirlərin reallaşdırıldığını vurğuladı. Ölkəsinin beynəxalq səviyyədə de milli maraqlarını daim inamlı müdafiə etdiyini bildirən dövlət başçısı dedi:

- Türkiyənin ikiəslik demokratiya və inkişaf yolu öz tarixi, həm də bütün dost və qardaşları, bölgəsi üçün böyük bir uğur hekayəsidir. Bu, elə bir uğur hekayəsidir ki, özündə bizim mübarizə ruhumuzu ehtiva edir. İndi mən qarşımıda sizi belə görürəm. Bunu Qarabağda sübut etdiniz. Bunu Liviyada sübut etdiniz. Əminəm ki, Qabarda, Cudide, Təndürekdə, Beşlər dərəsində bütün terror təşkilatlarına qarşı sübut etdiniz.

Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan hərtərəfli dövlət siyaseti sayəsində Türkiyənin inamlı və qətiyyətli irəlilədiyi, dönyanın en güclü və beynəxalq səviyyədə söz sahibi olan ölkələrindən birinə çevriliyini vurğuladı. O, Türkiyənin bütün bölgələri kimi, Rize və Artvin bölgələrinin de kompleks inkişafı üçün ardıcıl tədbirlərin davam etdirildiyini söylədi. Yeni hava limanının açılışı münasibətlə bir daha təbriklerini çatdırıran Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan dedi:

- Bu duyularla bir daha Rize-Artvin Hava Limanımızın şəhərlərimizə və bölgəmizə xeyirli olmasını diləyirəm. Bu hava limanının ölkəmizə qazandırılmasında əməyi keçən

işçilərimizə, podratçı firmalarımıza sizin hüzurunuzda xüssü-

Qeyd edək ki, təməli 2017-ci il aprelin 3-de Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğanın iştirakı ilə qoyulan Rize-Artvin Hava

hava limanıdır. Rize şəhərinə 34, Artvin

rızm sahəsindəki yeni layihələrin həyata keçirilməsinə böyük töhfələr verəcək.

Bu hava limanının dənizin doldurularaq inşa edilməsi maraqlı doğuran suallardandır. Məlum olduğu kimi, Rize-Artvin bölgəsi Anadolu ərazisində ən mürəkkəb coğrafi rəleyef malikdir. Türkiyədə həyata keçirilən regionların inkişafı və mövcud potensialdan daha səmərəli istifadə edilməsi strategiyasına uyğun olaraq, yeni hava və dəniz limanlarının inşası, eləcə də dəmir yolu və avtomagistralların tikintisi, körpülərin salınması, tunellərin çəkilməsi mühüm istiqamətlərdəndir. Mehəz bu stratejiyaya sayəsində həyata keçirilən layihələr bütün növ daşımalarla əhəmiyyətli irəliləyişlər yaradıb.

Xatırladaq ki, hazırda Türkiyədə mövcud olan 58 hava limanından 37-də beynəxalq uçuşlar həyata keçirilir. Rize-Artvin Hava Limanının bu sıraya daxil olması Qara dəniz sahilə ölkələri ilə hava nəqliyyatı və gəmi-bərələrlə daşımalar və turizm üçün böyük imkanlar yaradır.

Hava limanının çay yarpağı şəklindəki giriş tağı və çay stəkanı formasındaki hava nəqliyyatına nəzarət qülləsi bölgənin yerli memarlıq əslubunda inşa olunub. Aeropportun əsas binasında türk çayının tanıtılacağı Çaykur muzeyi və kiçik çay fabriki də yaradılıb.

sələ təşəkkür edirəm. Hava limanımızın açılış sevincini bizi zəmərəd bülşən hərəmtli Əliyev qardaşımı bir daha minnətdarlığımı bildirirəm. Sizləri sevgi və ehtiramla salamlayıram. Sağ olun.

Limanı Türkiyədə Ordu-Giresun aeroportundan sonra də-

şəhərinə isə 125 kilometr məsafədə yerləşən bu aeroport

* * *
Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevə və Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğana xatirə hədiyyələri təqdim olundu.

Birgə foto çəkdirildi.
Sonra Rize-Artvin Hava Limanının açılışını bildirən lənt kəsildi.

* * *

Dövlətlərarası münasibətlərdə hərbi diplomatiyanın rolü

Ümummilli lider Heydər ƏLİYEV:

"Respublikamızın qarşısında duran əsas vəzifələrdən biri Azərbaycanın mənafeyini dünya miqyasında müdafiə edə bilən ağıllı, səriştəli xarici siyasetin yeridilməsidir. Qarşıda böyük vəzifələr durur. Bizim xarici siyasetimiz birinci növbədə Azərbaycanın dövlət müstəqilliyini təmin etməyə yönəldilməlidir".

Azərbaycanın hərbi diplomatiya tarixi onun dövlətcilik tarixinin tərkib hissəsidir. Qədim zamanlardan müasir dövrə qədər Azərbaycanın keçdiyi tarixi yola nəzər salmaqla, hərbi diplomatiya tariximizin keçdiyi yolu da gözümüzzdə canlandırmak mümkündür.

Qədim tarixə, zəngin dövlətcilik irlsinə, varislik ənənələrinə malik Azərbaycan ərazilərində formalasına bütün dövlətlər öz müstəqilliklərinin müdafiəsiində diplomatik imkanlardan geniş istifadə etmişlər. Məsələn, tarixşünaslıqda "Uzun Həsən" kimi təqdim edilən Həsən xan Bayandurun (1453-1478) hakimiyətdə olduğu illərdə Azərbaycan tekce Şərqi dövlətləri ilə deyil, bir sıra Avropa ölkələri - Venesiya, Neapol, Roma papalığı, Polşa, Almaniya, İngiltərə, Avstriya, Macarıstan, Burqundiya hersoqluğu, Moskva knyazlığı, Trabzon, Kipr və s. kiçik və böyük dövlətlərlə diplomatik əlaqələr qurmuşdur. Xüsusilə vurğulamaq lazımdır ki, Şərqi dünyasının ilk diplomat qadını da azərbaycanlı Sara xatun - Həsən xanın anası olmuşdur. O, xarici dövlətlərlə aparılan danışqlarda siyasi məharetini ve müdrikiliyini dəfələrlə nümayiş etdirmişdir. Bu tarixi ırs nəsildən-nəslə ötürürlərək, ağır mübarizə illərindən, işğal, tarixi torpaqların parçalanması mərhələlərindən keçərək, milli dövlətciliyimizin bərpasına və üçrəngli bayrağımızın Azərbaycan üzərində dalğalanmasına səbəb olmuşdur.

"Hərbi diplomatiya" termininə tərif vermək çox çətindir. Bu da "müdafia diplomatiyası", "təhlükəsizlik diplomatiyası" və s. kimi oxşar terminlərin tez-tez istifadə edilməsindən irəli gəlir. Müəyyən xüsusiyyətlərinə görə üst-üstə düşən konsepsiya və məqsədləri böülüşsələr də, onlar hədəflərin müəyyənləşdirilməsi və təcrübə baxımından "hərbi diplomatiya"dan (və bir-birindən) fərqlənirlər.

"Hərbi diplomatiya" termini ilk dəfə beynəlxalq münasibətlər sistemine ötən əsrin 90-ci illərində Şərqi Avropada kommunizm rejiminin süqutundan sonra daxil olmuşdur. Beynəlxalq məsələlər üzrə alim Martin Edmonds bu terminə tərif verərək, öz təcrübəsindən çıxış edərək, onu ölkə hüdudlarından kənarda milli və beynəlxalq məqsədlərə nail olmaq üçün silahlı qüvvələrin istifadə kimi şərh etmişdir. Siyasi ekspertlər Tan və Sin isə hərbi diplomatiyanı etimadın yaradılması, münaqışələrin qarşısının alınması və ya münaqışələrin həlli məqsədile milli müdafia təsisatları tərəfindən dinc və əməkdaşlıq təşəbbüslerinin kollektiv tətbiqi kimi şərh edirdi. Tədqiqatçı Mutan na isə hərbi diplomatiyanı dəyaniqli əməkdaşlıq münasibətlərinin aparılmasında, münaqışələrin həllində, müdafia

əməkdaşlığında şəffaflığı təmin edən və digər sahələrdə əməkdaşlığa töhfə verən mühüm vasitə kimi qiymətləndirir. Çağdaş beynəlxalq münasibətlər sisteminde hərbi diplomatiyanı, hətta "yumşaq gücün" aləti hesab edənlər də az deyil. Zaman-zaman elmi ədəbiyyatlarda hərbi diplomatiyanı dair müxtəlif nəzəri yanaşmalar və təriflər yer alsa da, çağdaş hərbi diplomatiyanın funkşional vəzifələrini və sahəsini heç də tamamilə əhatə edən tərifə rast gəlinmir.

İstənilən ölkənin hərbi qulluqçularının mütləq əksriyyətinin əsas vəzifəsi ölkənin ərazi bütövlüyü, milli müstəqilliyini və suverenliyini müdafiə etməkdir.

Azərbaycan Respublikası da xarici siyaset məqsədlərinə nail olmaq üçün hərbi diplomatiyanı mühüm vasitə hesab edir. Nəhəng, ambisiyalı ölkələrin qonşuluğunda və xüsusi əhəmiyyətli trans-regional marşrutların qoşşığında yerləşən Azərbaycanın hərbi diplomatiyası da bir sira spesifik xüsusiyyətləri ilə fərqlənir. Müxtəlif dövrlərdə geosiyasında və idarəetmə sisteminin xarakterində baş veren dəyişikliklər nəzəre alınmışla, Azərbaycanın hərbi diplomatiyası ilə bağlı fərziyyələr aşağıdakı üç arqumentə esaslanır:

1. Hərbi diplomatiyanı ağıl və məntiqə apardıqda, istənilən dövlət həm öz mövcudluğununu qoruya, həm də daha böyük dövlətlərdən daha çox güzəstlər əldə edə bilər. Son illər Azərbaycan Respublikasının xarici strategiyasında bu istiqamətdə ciddi addimlar atılmış və ikinci Qarabağ müharibəsi ilə həmin strategiyanın effektivliyi bir daha sübut olunmuşdur.

2. Azərbaycanın böyük gücərlə münasibətlərinin formalasmasına və inkişaf etdirilməsində onun hərbi diplomatiyası geosiyasi həssaslıqları nəzəre almmalıdır, eks halda diplomatiya gözlənilən effekti verməz. Bunu regionun digər ölkələrinin nümunəsində də görmək mümkündür. Belə ki, Azərbaycan eynixarakterli

problemli fərqli diplomatiya ilə həll etməyə nail olmuşdur.

3. Böyük güclərlə effektiv hərbi diplomatiya, eyni zamanda, onlarla hərbi əməkdaşlığı balanslaşdırmaq deməkdir. Azərbaycan Respublikası hərbi sahədə ikitərəfi və coxterəfli əlaqələri davam etdirir, birgə hərbi təlimlər təşkil edir və bir cox yüksək səviyyəli hərbi sefərlərin mübadiləsini həyata keçirir. Silah ticarətində diversifikasiya etməyi bacaran Azərbaycan keçmiş sovet ölkələrinin bir çoxunda ənənə halını almış Rusiya silah sənayeində asılılığı azalda bilmişdir.

Bələliklə, hərbi diplomatiya hər bir dövlət üçün xüsusi əhəmiyyətli malik olub, dövlətin suverenliyinin və ərazi bütövlüğünün təmin olunmasında, beynəlxalq ələmdə yerinin, rollunun və mövqeyinin formalasdırılmasında, eləcə də ordu quruculuğu işlərində mühüm yer tutur.

Silahlı qüvvələrin ənənəvi rolü, onların müdafia, çəkindirme, məcburetme və ya müdaxilə məqsədilə güc tətbiq etmek və təhlükə yaratmaq qəbuliyəti, həmcinin hazırlığı ilə müəyyən olunur. Hərbi diplomatiya bu gün, ilk növbədə sülh dövründə həyata keçirilən fəaliyyətdir və silahlı qüvvələr və onların məsul qurumları üçün əsas vəzifəyə çevrilmişdir. O, digər xarici dövlətlər, xüsusən de postmünaqışə və demokratik cəmiyyətlərə keçid prosesində olan ölkələr arasında əməkdaşlıq əsasında qurulur, müasir xarici və təhlükəsizlik siyasetinin həyata keçirilməsində bir vasitə kimi istifade olunur. Təhlükəsizliyə hərtərəfli yanaşma çərçivəsində hərbi diplomatiya bu gün xarici siyasetin əsas sütunlarından biridir. Hərbi diplomatiya anlayışı altında aşağıdakı ümumiyyətdir: fəaliyyətləri qeyd etmek olar:

- yüksək səviyyəli hərbi rəsmilər arasında ikitərəfi və coxterəfli əlaqələrin yaradılması;
- hərbi attaşelərin təyin edilməsi;
- müdafia sahəsində ikitərəfli əməkdaşlıq müqavilələri;

Onun fəaliyyəti dövründə xarici siyaset kursunun əsas xətərində biri de beynəlxalq hərbi-siyasi təşkilatlarla və xarici ölkələrlə hərbi əməkdaşlığın qurulması idi. Azərbaycan Respublikasının hərbi diplomatiyasının inkişaf yoluna nəzer salsaq, bu istiqamətdə kifayət qədər ciddi uğurlara imza atıldığı görürik. 1994-cü il mayın 4-də Şimali Atlantika Müqaviləsi Təşkilatı (NATO) ilə "Sülh naminə tərəfdəşliq" programının çərçivə sənədinin imzalanması Azərbaycanın beynəlxalq hərbi-siyasi ələmdə mövqeyinin tanınması istiqamətdə atılan mühüm addımlardan biri olmuşdur. Ümummilli Liderin layiqli davamçısı olan Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyevin uğurlu xarici siyaseti sayəsində bu gün Azərbaycan Respublikasının Silahlı Qüvvələri tekce NATO-nun strukturları ile deyil, eyni zamanda ikitərəfi və regional əməkdaşlıq proqramları çərçivesində dəst və tərəfdəş ölkələrlə əməkdaşlığını davam etdirir. Ali Baş Komandanımızın diplomatik məhərəti hərbi diplomatiyamızın da müvəffəqiyyətə həyata keçirilməsində müstəsna rol oynayır. Məhz bunun nəticəsidir ki, diplomatik münasibətlərin tərkib hissəsi sayılan hərbi əməkdaşlıq sahəsində Azərbaycan Respublikası 38 xarici ölkə ilə hüquqi bazaya malikdir.

Hərbi diplomatiya (və ya müdafia diplomatiyası) hərbi attaşenin rolu ilə sıx bağlıdır və bu tendensiya gələcəkdə də davam edəcəkdir. Vəzifəsi xarici ölkədə hərbi hadisələri müşahidə etmək və qiymətləndirmək, həbələ xarici hərbi elita ilə sıx əlaqə saxlamaq olan hərbi attaşə, tam diplomatik statusa malik hərbi diplomatdır. Bu təcrübə hələ XIX əsr Avropa diplomatiyasının bir hissəsi kimi meydana çıxmışdır. Lakin dünyada cərəyan edən ciddi siyasi proseslərin fonunda ötən əsrin 80-ci illərində etibarən beynəlxalq hərbi əlaqələrin mahiyət və məqsədində mühüm dəyişiklik baş vermişdir. Təhlükəsizlik anlayışına yanaşmanın dəyişməsi, daha doğrusu təhlükəsizliyə hərtərəfli yanaşmanın tətbiqi (gücləndirilmiş təhlükəsizlik) ilə hərbi attaşenin rolü daha da artmış və vəzifələri çoxalmışdır. Bundan əlavə, o, artıq hərbi diplomatiya sahəsində müdafia təsisi ilə ikitərəfi və coxterəfli formada həyata keçirdiyi kompleks fəaliyyətlərdir.

Azərbaycan Respublikası Müdafia Nazirliyinin strukturunda qeyd olunan fəaliyyətlərin icrası birbaşa olaraq Beynəlxalq Hərbi Əməkdaşlıq idarəsinin funksional vəzifələrinə aiddir.

Müasir Azərbaycanın hərbi diplomatiya tarixi ümummilli lider Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır. O, çox çətin və mürəkkəb tarixi-geosiyası şəraitdə Azərbaycanın müstəqil dövlət quruculuğu konsepsiyasını hazırlanmış, onun xarici siyasi kursunun vektorlarını müəyyənləşdirmiş və hərbi diplomatiya vasitəsilə uğurlu əməkdaşlığın və ordu quruculuğunun əsasını qoymuşdur.

(Ardı 6-cı səhifədə)

Azərbaycan Ordusunda "Vətən tarixini öyrənək və onu qoruyaq!" şüarı altında yeni layihəyə start verilib

Azərbaycan xalqı tarixən qurub-yaradan və qurub-yaratdıqlarını qorumağı, hifz etməyi bacaran qəhrəman xalqıdır. Bele olmasadı, yeraltı və yerüstü sərvetləri, təbii gözəllikləri, arxeoloji və memarlıq abidələri ile zəngin, geostrateji maraqların mərkəzində yerləşən və zaman-zaman yadəlliərin hücumlarına meruz qalan tarixi torpaqlarımız qorunmaz və bu günümüzdək mövcudluğunu saxlamazdı. Bu gün gənc nəslin qarşısında duran ən böyük vəzifələrdən biri də öz ölkəsinin, xalqının tarixini derindən öyrənməklə yanaşı, onu gözlənilən müdaxilələrdən, basqlardan qorumaq və gələcək nəsillərə çatdırmaqdır. Ulu öndər Heydər Əliyev həmişə deyərdi ki, tarixini yaxşı bilmeyən, soyköküne dərindən bələd olmayan, xalqının milli-mənəvi dəyərlərinə yiyələnməyən gənc vətənpərvər ola bilməz. Məhz bizi qələbə-

altında qoyar" fikrini özlərinə vətəndaşlıq borcu bilecek və tariximizin təbliğatçılara çevriləcəklər.

Əməkdar İncəsənət xadimi, Prezidentin fərdi təqaüdçüsü polkovnik Abdulla Qurbaninin

bölgəvizmə qarşı tarixi Gəncə üşyani və nəhayət, ulu öndər Heydər Əliyevin Gəncədə vətəndaş mühərribəsinin qarşısını alması eks olunub. Qalanın sağ hissəsində Gəncənin Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin ilk paytaxtı olması və milli qurtuluş hərəkatının Gəncədən başlaması göstərilib.

Muzeyin ekspozisiyasında nümayiş etdirilən eksponatlar haqqında elmi işçi Gülnar Məmmədovanın ehatəli məlumatları hərbi qulluqcuların böyük marağına səbəb olub.

Hərbi qulluqcular bəşiriyyətin bədii fikir salnaməsində yeni səhifə açan, insanları daim əxlaqi kamilliyyətə çağırın və yüksək mənəvi keyfiyyətlər aşılan dahi Azərbaycan şairi və mütefəkkiri Nizami Gəncəvinin məqəbərəsini ziyarət ediblər.

Gəncə Dövlət Tarixi-Mədəniyyət Qoruğunun əməkdaşı Havva Hüseynova əsger və zabitlər qarşısında çıxış edərək bildirib ki, Nizami Gəncəvi bu gün də müasirdir. Dahi Nizami-nın ədəbi qəhrəmanları Vətənni, yurdunu sonsuz məhəbbətə sevir, ağıllı, cəsəretli və hünərlidir, doğma torpağını yadəlliərin basqınlarından mərdliklə qorumağa, qılınc alıb meydanda özünü göstərməyə, "doğma ölkəsinə qol-qanad" verməyə, öz ölkəsinin müstəqilliyini, ərazi bütövlüyünü əbədi və sarsılmaz etməyə, Vətənnin azadlığını hər şeydən uca tutmağa qadırıdır.

H.Hüseynova Nizami Gəncəvi yaradıcılığından aşağıdakı misraları söyləyərək Vətən məhabibəsində Azərbaycan oğulları

dən-qələbəyə, zəfərdən-zəfəre aparən da ordumuzun və xalqımızın Vətənənə, dövlətinə son-suz sədaqəti, doğma torpağına bağlılığı, bu torpaq uğrunda canından-qanından keçməyə hər an hazır olmasına. Həqiqətən də torpağı qorumasın əkib-beçərməyə, əkib-beçərməsən onu qorumaqə dəyməz.

AZERTAC xəbər verir ki, bu fikirlər 18 May - Beynəlxalq Müzeylər Günü ərəfəsində "Vətən tarixini öyrənək və onu qoruyaq!" layihəsi çərçivəsində keçirilən ilk tədbirlər səsləndirilib.

Qeyd edək ki, Azərbaycan Ordusunda şəxsi heyətin döyüş hazırlığı, müasir hərb elminə, yeni texnologiyalara yiyələnməsi, taktiki təlimlərdə peşəkarlıq qabiliyyətini daha da artırması ilə yanaşı, onların vətənpərvəlik tərbiyəsi də diqqət mərkəzindədir. Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin Müdafiə Nazirliyinin xüsusi təyinatlıları qarşısında çıxış edərək qeyd etdiyi kimi, "Bizi ireliyə aparən Vətən sevgisi idi". Hər bir əsgərə, zabitə Vətən sevgisini dəha da geniş aşılamamaq üçün hərbi qulluqcuların xidmət etdikləri diyarın, şəhərin, kəndin tarixinin onlara öyrədilməsi, təbliğ olunması çox önemlidir.

"Vətən tarixini öyrənək və onu qoruyaq!" layihəsi çərçivəsində ilk olaraq Gəncədən başlanan tur böyük maraqla qarşılıq lanıb. Layihə çərçivəsində tədbirlər ölkəmizin bütün ərazisini əhatə edəcək. Hərbi qulluqculara xidmət etdikləri diyarın tarixinin daha mükəmməl öyrənilməsi imkanı verilecek və onlar Azərbaycan Ordusunda xidmətlərini müvəffəqiyətlə başa vurub cəmiyyətə integrasiya olunduqdan sonra əsl vətənpərvərlər kimi "Tarixinə biganə olan millət öz gələcəyini də sual

pannolarda türk sərkərdəsi Əfrasiyabın fars hökmədəri Keyxosrovu məğlub etməsi və rovalıların Gəncəyə hücumu, usṭa Bəndərin rəhbərliyi ilə gəncəlilərin Xərəzm şahı Cəlaləddinə, Cavad xanın isə rüslərə qarşı mübarizə səhnələri, sol cinahda isə Nuru Paşanın rəhbərliyi ilə Qafqaz İslam Ordusunun Gəncəyə gəlisi, 1920-ci ilin mayında

rının ölkəni fitnədən xilas edərək öz qüdrətlərini dəfələrlə göstərdiklərindən xalqımızın böyük qürur duyduğunu diqqətə çatdırıb: Cavansan, şir kimi cəsəretin var, Tacidər olmağa ləyaqətin var. Ölkəni fitnədən xilas edərək, Qüdrətini göstər bir dəfə görək. Zabit Bəhruz Məmmədov ekskursiya üçün minnətdarlıq

edərək dahi şairin "Çalış ki, kirpiyin olsun almaz tek, ayıq ol, ölkənin keşiyini çek" misralarını xatırlayıb. O, böyük şairimizin məzarı öndən hərbi qulluqcular adından and içib ki, bundan sonra da kirpiyimiz almaz tek olacaq və ayıq-sayıq olaraq ölkəmizin keşiyini çəkəcəyik.

Gənəcə şəhərindəki Heydər Əliyev parkını ziyarətdən sonra hərbi qulluqcular Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti Muzeyine gəliblər.

Səmimiyyətə qarşılısan hərbi qulluqculara muzeyin direktoru Şəhla Məmmədova Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti hökumətinin binasını göstərərək bildirib ki, Gəncənin memarlıq üslubuna uyğun olaraq 1897-ci ildə bu iki bina kərpicdən tikilib. İlk illərdə binada Gənəcə şəhər Duması yerləşib, 1908-ci ildə Gənəcə gubernatorunun iqamətgahı olub, 1918-ci

rumaq, ölkəmizin ərazi bütövlüyü təmin etmək üçün real işlər görülbə, hərbi nazirlik və hərbi zavod yaradılıb. Hərbi mükəlləfiyyət haqqında qərar qəbul edilib, zabit kursları təşkil olunub və 1918-ci il iyunun 26-də Azərbaycan dövlətinin ilk nizami hərbi qüvvəsi olan müsəlman korpusu əsasında Əlahidə Azərbaycan korpusu yaradılıb. Bakı işğaldən azad edildikdən sonra 1918-ci il sentyabrın 17-də Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti hökuməti Bakıya köçüb və fəaliyyətini paytaxtda davam etdirib.

Polkovnik Abdulla Qurbanı Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin varisi olan müasir Azərbaycan Respublikasının müstəqilliyinin xalqımızın ümumməlli idarəti Heydər Əliyev tərəfindən dəha da möhkəmləndirildiyini və bu istiqamətdə Prezident, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham

Əliyev tərəfindən daha böyük işlər görüldüyü qeyd edib.

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti Muzeinin ekspozisiyası barədə etrafı məlumat verildikdən sonra hərbi qulluqcular muzeyin xatirə kitabına arzu və təkliflərini yazıblar. Muzeyə Müdafiə Nazirliyinin adından A.Qurbanının yeni nəşrlərindən nüsxələr hədiyyə edilib.

Herbi qulluqcular muzeydən ayrılrək Azərbaycan Dövlət Aqrar Universitetinin rektoru, AMEA-nın müxbir üzvü, professor İbrahim Məmmədov telefon açaraq hərbi qulluqcuları salamlayıb və onlara Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi altında daha böyük zəfərlər qazanmağı arzulayıb.

Sonra xalqımızın qəhrəmanı oğlu Cavad xanın məzarı ziyarət olunub, onun hər bir azərbaycanlı üçün örnek olan şərəflə ömr yolu barədə səhəbət açılıb.

Gəncənin digər muzey və abidələri ilə tanışlıqdan sonra şəhərdəki "Kübar" restoranı tərəfindən hərbi qulluqcular üçün nahar süfrəsi açılıb.

Əsgərlərdən Elşən Həsənov və Soltan Orucov Gəncədən qayıdarkən etiraf ediblər ki, mülki həyatda olduqları zaman sosial şəbəkələrde yer alan əhəmiyyətsiz xəbərlər, dediqlərə onları o qədər məşğul edib ki, doğrusu, vətəndaşı olduqları ölkənin, mənsub olduqları xalqın tarixi, milli-mənəvi dəyərləri haqqında maraqlanmağa o qədər də vaxtları qalmayıb. Ancaq Gəncəyə bugünkü səfər onların həyatında yeni bir iş buraxacaq. Onlar söz veriblər ki, Vətən tarixini bundan sonra daha dərindən öyrənəcək, onu göz bəbəyi kimi qoruyaçaq və ata-babaların qəhrəmanlıq ənənələrini şərəfələ davam etdirəcəklər.

Şəhidlik möqəddəsdir. Şəhidliyə Vətənin müqəddəslərini yaşadan bayraq da deyərdim. Bu bayraqlar hər birimizin düşüncələrinin mahiyyətidi - şəhidlik könül dünyamızın qibləsi...

Ceyhun Şalıyev 1994-cü ilin ayında Xanlar (indiki Göygöl) rayonunun Danayel kəndində anadan olmuşdu. Az sonra ailə Rusiya Federasiyasının Voronej şəhərini köçməşdi; belə müvəqqəti köcmələrin dönüş zamanını Vətənə bağlılıq məyyənləşdirir...

Voronejdə yaşayırıdlar...

Ceyhunu uşaqlığından hamı əzizləyib - gözəl davranışını görə, könüleyatlı, məntiqli, mahiyyətli səhbətlərinə görə, hamiya xos gələn düşüncələrinə görə, ədəb-ərkanına görə...

Familiyasına - milli mənsubiyətinə, qas-gözünə, caziədar gərkəminə məhəl qoymayanlar Ceyhun Şalıyevi atananı rus olan uşaqlardan fərqləndirə bilməzdi - rus dilində mükəmməl danışındı. Voronejdə az müddətde kifayət qədər söz öyrənmişdi, öyrəndiyi sözleri gözəl tələffüz edirdi. Aylar ötdükəcə yaxşı hafızəsi hesabına söz ehtiyatı genişlənmişdi, oxuma qabiliyyəti inkişaf etmişdi. Mütaliyə böyük marağı, sevgisi vardi. Oxuduğu kitablar yaşını qabaqlayırdı, o kitablar uşaqlıq dünyasının səyyarasiydi elə bil - bu səyyarənin gözçəkən işığı düşüncələrində dincəldirdi.

Voronejdə 73 nömrəli liseyin üçüncü sinfində oxuyurdu.

Payız Voronejdə düzü-dünyanı xinalamışdı. Təbiətin kövrəkliyi kövrək qəlbilərin könülüne incəlikle çəkingən bir təlaş gətirmişdi.

Məktəbdə tədbir keçirildi. Direktor Sergey Vorobey şagirdlərə müraciətə "Kim payız haqqında şeir deye bilər?", - soruşmuşdu. Səssizlikdən dərişanlar maraqla, özünə də məlum olmayan isteklərlə şagirdlərə baxmışdı. Bu an səssizliyi bəstəboy bir uşaqın səsi cılıklılığı: "Mən deyərəm...". Ceyhun idi...

Ceyhun Aleksandr Sergeyeviç Puşkinin "Payız" şeirini deydi. Bilmirəm, Rusiyada böyük rus şairi Puşkinin yadadılığı neçənci sinifdə tədris olunur. Ceyhun bu şeiri haradan oxumuşdu, necə öyrənmişdi,

Dövlətlərarası münasibətlərdə hərbi diplomatiyanın rolü

(Əvvəli 3-cü səhifədə)

Beynəlxalq sülh və təhlükəsizliyin təmin edilməsində etibarlı tərəfdəş hesab olunan Azərbaycan sülhün qorunusunun və bərpasının fəal iştirakçısıdır. 1999-cu ildən etibarən Azərbaycanın Sülhməramlı Qüvvələri sülhməramlı əməliyyatlarda iştirak edir. Belə ki, həmin dövrdən başlayaraq Azərbaycan Ordusunun 3000-dən çox hərbi qulluqçusu müxtəlif regionlarda keçirilən sülhməramlı əməliyyatlarda iştirak etmişdir. 1999-cu ilin sentyabr ayından 2008-ci ilin mart ayında NATO-nun rəhbərliyi altında Kosovoda sülhün yaradılması və dəsteklənməsi əməliyyatlarında, 2002-2015-ci illərdə Öfqanistanda "Beynəlxalq Təhlükəsizliyə Yardım Qüvvələri" missiyasında, 2003-2008-ci illərdə İraqda çoxmillətli koalisiya qüvvələrinin tərkibində, 2015-2021-ci illərdə NATO-nun Öfqanistanda həyata keçirme yə başladığı "Qətiyyətli Dəstək" missiyasında uğurla iştirak etmişdir. 2019-cu ildən başlayaraq, Azərbaycan Ordusu BMT-nin Cənubi Sudandakı sülhməramlı missiyasına iki hərbi müşahidəçi zabitlə töhfə verməkdədir. Bu gün Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin adı dünyanın ən güclü orduları sırasında çəkilir və Azərbaycan öz tərəfdəşləri ilə iştirak etdiyi sülhməramlı əməliyyatlarda ən etibarlı tərəfdəş hesab olunur.

Azərbaycan hərbi diplomatiyası ordu quruculuğunu sahəsində də öz işini uğurla davam etdirir. Belə ki, 2002-ci ildən etibarən NATO-nun "Tərəfdəşlərin qərargah vəzifələri" konsepsiyasının əsas istiqamətlərindən biri də elm və təhsilin keyfiyyətinin artırılması, savadlı və elmi düşüncəye malik kadrların yetişdirilməsidir. Ulu Önderin "təhsil milletin gələcəyidir" fəlsəfəsi və Ali Baş Komandanın gənc kadrların yetişdirilməsinə olan xüsusi diqqət və qayğısı hərbi elmi və təhsilinin inkişafını şərtləndirən amillərdir. Hərbi diplomatiya da bu sahəde Azərbaycan Ordusunda kadrların hazırlanmasına və elmi təfəkkürün formalasdırılmasına öz töhfəsini verməkdədir. Təhlükəsizlik məsələləri ilə yanaşı, NATO-nun Fərdi Tərəfdəşləq üzrə Əməliyyat Planı, Müdafiə Təhsilinin Genişləndirilməsi Proqramı, Sülh və Təhlükəsizlik Namine Elm Proqramı, eləcə də ikitərəfli əməkdaşlıq planları çərçivəsində Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin kadr hazırlığının və elmi tədqiqat layihələrinin həyata keçirilməsinə hərbi diplomatiyamız öz töhfəsini verməkdədir. Hər il yüzlərlə hərbi qulluqçu beynəlxalq təhsil proqramlarına cəlb olunur.

Göründüyü kimi, Azərbaycan hərbi diplomatiyası ötən 30

nə tərəfdəşləq programına daxil olan ölkələr arasında lider ölkələrdən birinə çevrilmişdir. Hazırda Azərbaycan Ordusunun səkkiz hərbi qulluqçusu NATO-nun qərargahlarında xidmət edir.

Azərbaycanın inkişaf konsepsiyasının əsas istiqamətlərindən biri də elm və təhsilin keyfiyyətinin artırılması, savadlı və elmi düşüncəye malik kadrların yetişdirilməsidir. Ulu Önderin "təhsil milletin gələcəyidir" fəlsəfəsi və Ali Baş Komandanın gənc kadrların yetişdirilməsinə olan xüsusi diqqət və qayğısı hərbi elmi və təhsilinin inkişafını şərtləndirən amillərdir. Hərbi diplomatiya da bu sahəde Azərbaycan Ordusunda kadrların hazırlanmasına və elmi təfəkkürün formalasdırılmasına öz töhfəsini verməkdədir. Təhlükəsizlik məsələləri ilə yanaşı, NATO-nun Fərdi Tərəfdəşləq üzrə Əməliyyat Planı, Müdafiə Təhsilinin Genişləndirilməsi Proqramı, Sülh və Təhlükəsizlik Namine Elm Proqramı, eləcə də ikitərəfli əməkdaşlıq planları çərçivəsində Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin kadr hazırlığının və elmi tədqiqat layihələrinin həyata keçirilməsinə hərbi diplomatiyamız öz töhfəsini verməkdədir. Hər il yüzlərlə hərbi qulluqçu beynəlxalq təhsil proqramlarına cəlb olunur.

Göründüyü kimi, Azərbaycan hərbi diplomatiyası ötən 30

il müddətində çoxşaxəli fəaliyyət göstərmiş və onun fəaliyyətinin əsas istiqamətləri qarşılıqlı əməkdaşlıq, regional və beynəlxalq təhlükəsizliyin təmin olunması, eləcə də ordu quruculuğu olmuşdur. Hərbi diplomatiya sahəsində yuxarıda qeyd olunan bütün əməkdaşlıq istiqamətlərini 22 yanvar 1992-ci ildə yaradılmış ve 30 illiyini qeyd etməyə hazırlaşan Müdafiə Nazirliyinin Beynəlxalq hərbi əməkdaşlıq idarəsi tərəfindən həyata keçirilir.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev tərəfindən yürüdülən və milli maraqlara söykənən hərbi diplomatiya kursu əlverişli geosiyasi mövqeyə malik olan ölkəmizin regional və global sülh və təhlükəsizlik proseslərində güc mərkəzi rolunu oynamasına zəmin yaratmışdır. Dövlət başçısının təşəbbüsü ilə rəsmi Bakının ev sahibliyi etdiyi Rusiya Federasiyasının Müdafiə Nazirliyi və NATO-nun ali rütbəli nümayəndələrinin görüşləri məhz Azərbaycanın hərbi diplomatiyanın güc mərkəzi rolunu oynamasının bariz nümunəsidir.

Cənubi Qafqaz və Xəzər regionunda Azərbaycan yeni hərbi regional əməkdaşlıq formatlarının əsas təşəbbuskarı kimi çıxış edir. Bütün bu səylər regionun və region dövlətlərinin inkişafına, sülh və sabitliyin qorunmasına yönəlmüşdür. Azə-

baycan-Türkiyə-Gürcüstan əməkdaşlığı buna əyani sübutdur. Bu kimi regional layihələr nəinki regionda, həm də qlobal səviyyədə böyük maraqla doğrusudur. Faktiki olaraq bu layihələr regional dövlətlərin və millətlərin maraqlarını qoruyan ortaq maraqlara və qarşılıqlı hörmətə əsaslanır.

Azərbaycanın qələbəsi ilə nəticələnən 44 günlük Vətən müharibəsinin nəticəsində uzunmüddətli işğala son qoymuldu.

Ermənistən və Azərbaycan arasında münaqişənin nizama salınması prosesi dövründə Azərbaycan daima münaqişənin sülh yolu ilə həlline çalışmışdır. Ali Baş Komandanımız bu işgal faktoru ilə heç bir zaman barışmayacağımızı və torpaqlarımızı azad etmək üçün tam əsasımızın olduğunu yüksək tribunalarda dəfələrlə qeyd etmişdir. Məhz aparılmış uğurlu hərbi diplomatiya sayəsində NATO-nun bütün zirvə görüşlərinin Yekun Bəyannaməsində Alyans üzvlərinin Azərbaycanın ərazi bütövlüyünə və suverenliyinə daimi dəstəyi öz əksini tapmışdır.

Hərbi əməliyyatlar zamanı hərbi diplomatiyanın rolü dənilməzdər. 44 günlük Vətən müharibəsi dövründə Azərbaycanın hərbi diplomatiyası maddi-texniki tələbatın sürətli şəkildə təmin edilmesi, eləcə də hərbi atəşələk aparatları vasitəsilə

hərbi meydanında baş verən hadisələrin qərəzsiz və dürüst olaraq beynəlxalq ictimaiyyətə çatdırılmasında öz vəzifələrinin öhdəsində uğurla gələ bilmədir. Belə ki, mühərribə həqiqətlərinin hərbi dairələrə çatdırılması və erməni təbliğat maşının qarşısının alınması məqsədile Beynəlxalq Hərbi Əməkdaşlıq İdarəsi xarici ölkələrin Azərbaycanda akkredite olunmuş atəşələkləri və beynəlxalq təşkilatların nümayəndələri ilə iyirmidən artıq görüşlər keçirilmiş, təqdimatlar və müsahibələr verilmişdir.

Hazırda Azərbaycan Respublikası ərazi bütövlüyünü bərpa etmiş dövlət kimi müstəqillik tarixinin ən böyük quruculuq dövrünü yaşayır və 30 il ərzində Azərbaycana dəstək və rən dost ölkələr işğaldan azad edilmiş ərazilərdə bərpa-quruculuq işlərində feal iştirak edirlər. Zəngin dövlətçilik ənənələrinə malik Azərbaycan xalqı şanlı keçmiş ilə qürur duyur, ölkənin suverenliyi və ərazi bütövlüyü uğrunda hər cür fedarkarlıq hazırlı olduguunu nümayiş etdirir. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Müzəffər Ali Baş Komandanının dediyi kimi, "30 illik işgala, azad olunmuş ərazilərdə genişmiqyaslı dağıntımlara və onların mehv etdiklərinə baxmayaraq, Azərbaycan gələcəyə nəzər salmağa və öz gələcəyini planlaşdırmağa həzirdir. Ümid edirəm ki, vaxt gələcək və biz, sözün əsl mənəsində, Cənubi Qafqazda feal əməkdaşlıqdan və integrasiyadan danışacaq". Bu baxımdan Azərbaycan Respublikası hərbi diplomatiya sahəsində keçmiş təcrübəsinə daha da təkmilləşdirəcək, regional və qlobal integrasiya kontekstində bu vasitəni daha məhərətə tətbiq edəcək və müxtəlif yeniliklərə imza ataraq fərqli məsələlərdə bir çox ölkə üçün president yaradacaqdır.

Filologiya üzrə fəlsəfə doktoru, dosent
Sədi SADIYEV
Müdafiə Nazirliyinin
Beynəlxalq Hərbi Əməkdaşlıq İdarəesi

PUA bölmələri ilə təlim-məşq uçuşları yerinə yetirilib

Azərbaycan Respublikasının müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənovun təsdiq etdiyi 2022-ci il döyüş hazırlığı planına uyğun olaraq, pilotsuz uçuş aparatları (PUA) ilə təlim-məşq uçuşları icra edilib.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidmeti xəbər verir ki, hərbi qulluqçuların əvvəlcə nəzəri və praktiki bilikləri, eləcə də

simulyasiya trenajorlarında pilotsuz uçuş aparatlarının (PUA) idarə edilməsi üzrə bacarıqları yoxlanılıb.

Təlimlər çərçivəsində pilotsuz uçuş aparatlarının (PUA) heyətləri müxtəlif hündürlüklərdə ərazi keşfi apararaq şərti düşmənin yerüstü hədəflərinin koordinatlarının təyin edilmesi və əldə edilən məlumatların idarəetmə məntəqələrinə ötürülməsi üzrə tapşırıqları yerinə yetirilər.

Vətən müharibəsində qazanılan döyüş təcrübəsi nəzərə alınmaqla keçirilən təlimlərin əsas məqsədi heyətlərin praktiki vərdişlərinin təkmilləşdirilməsidir.

Atəş hazırlığı üzrə praktiki çalışmalar yerinə yetirilib

Cari ilin döyüş hazırlığı planına uyğun olaraq, Quru Qoşunlarının "N" hərbi hissəsində atıcı silahlardan və qumbaraaltılarından praktiki atış çalışmaları yerinə yetirilib.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidmeti xəbər verir ki, çalışmalarda cəlb olunan heyətə təhlükəsizlik qaydaları və atışın şərtləri çatdırılıb.

Atışdan əvvəl atış hazırlığı üzrə normativlər yerinə yetirilib.

Hərbi qulluqçular əvvəlcədən hazırlanmış mövqedən hədəfənən atış açmaq üzrə tapşırıqları uğurla icra ediblər.

Təlim prosesi Vətən müharibəsində qazanılan döyüş təcrübəsi nəzərə alınmaqla həyata keçirilib.

Nümunəvi ictimai-siyasi hazırlıq dərsləri keçirilib

Müdafıə Nazirliyi Mətbuat Xidməti xəbər verir ki, 2022-ci il hazırlıq pla-

nına uyğun olaraq Müdafıə Nazirliyinin Hərbi Polis idarəsində nümunəvi icti-

mai-siyasi hazırlıq dərsləri keçirilib.

Şəxsi Heyət Baş İdarə-

sinin ideoloji İş və Mənəvi-Psixoloji Təminat idarəsi tərəfindən yaradılan komissiyanın iştirakı ilə keçirilən dərslərdə hərbi kollektivdə döyüş əzminin daim yüksək səviyyədə saxlanması, milli-mənəvi dəyərlərə ehtiramın, o cümlədən xalqa, dövlətə və Hərbi anda sədəqətin şəxsi heyətə daha dərin-dən aşilanmasının əhəmiyyətindən danışılıb.

Qeyd edək ki, dərslərin səmərəli və keyfiyyətli təşkili ilə fərqlənən qrup rəhbərləri Azərbaycan Ordusu üzrə keçirilecek "Ön yaxşı ictimai-siyasi hazırlıq dərsinin qrup rehberi" müsabiqəsində iştirak edəcək.

Azərbaycan Hərbi Hava Qüvvələrinin pilotlarının və aviasiya vasitələrinin də iştirak etdiyi "Anatolian Phoenix-2022" beynəlxalq axtarış-xilasetmə təlimi mayın 16-da start götürüb.

Müdafıə Nazirliyi Mətbuat Xidməti xəbər verir ki, Türkiye Respublikasının Konya şəhərində keçirilən taktiki-uçus təliminə hazırlıq və mərhələlər üzrə icra olunacaq tapşırıqlar barədə brifinq iştirakçı müxtəlif

"Anatolian Phoenix-2022" təliminə hazırlıq brifinqi təqdim olunub

Ölkələrin nümayəndələrinə təqdim olunub.

Qeyd edək ki, "Anatolian Phoenix-2022" beynəlxalq təlimi mayın 27-dək davam edəcək.

Ombudsman Aparatının nümayəndələri hərbi hissəni ziyarət ediblər

Müdafıə Nazirliyi ile Azərbaycan Respublikasıının İnsan Hüquqları üzrə Müvəkkili (Ombudsman) Aparatı arasında 2022-ci il üçün birgə tədbirlər planı-

na əsasən, aparatın nümayəndələri "N" hərbi hissəni ziyarət ediblər.

Müdafıə Nazirliyi Mətbuat Xidməti xəbər verir ki, nümayəndə heyəti hərbi qulluqcuların məişət şəraiti ile tanış olub, yataqxana, əşya və ərzəq anbarları, yeməkxana, eləcə də inzibati otaqlara baxış keçirib.

İnsan hüquqlarının qo-

runması, həmcinin hərbi qulluqcuların hüquqlarının təmin edilməsi və digər mövzularda maarifləndirici söhbətlər aparılıb.

Ombudsman Aparatının nümayəndələri hərbi hissədə yaradılan şəraiti, şəxsi heyət və vətənpərvərlik və telim-tərbiyə sahəsində həyata keçirilən tədbirləri müsbət qiymətləndiriblər.

Hərbi qulluqcuların psixoloji sahədə maarifləndirilməsi üzrə metodiki məşğələlər keçirilib

Müdafıə naziri general-polkovnik Zakir Həsənovun tapşırığına əsasən, Şəxsi Heyət Baş İdarəsinin ideoloji iş və Mənəvi-Psixoloji Təminat idarəsinin psixoloqları tərəfindən hərbi hissələrdə metodiki məşğələlər keçirilib.

Müdafıə Nazirliyi Mətbuat Xidməti xəbər verir ki, tədbirlər çərçivəsində gənc əsgərlərlə psixoloji iş fəaliyyətini həyata keçirən zabit psixoloqlarla metodiki məşğələlər keçirilib, gənc əsgərlərin hərbi xidmət şəraitinə uyğunlaşmasına köməklik göstərilməsi və hərbi qulluqcuların psixoloji dayanıqlılığının yüksəldilməsi məqsədilə onlarla maarifləndirici söhbətlər aparılıb.

Sonda zabit psixoloqları maraqlandıran suallar cavablandırılıb, lazımi tövsiyələr verilib.

Hərbi qulluqcularla "Beynəlxalq humanitar hüquq" mövzusunda maarifləndirici tədbirlər keçirilib

Təsdiq olunmuş plana uyğun olaraq Şəxsi Heyət Baş İdarəsinin ideoloji iş və Mənəvi-Psixoloji Təminat idarəsinin və Hüquq idarəsinin hərbi qulluqcuları tərəfindən hərbi hissələrdə "Beynəlxalq humanitar hüquq (Silahlı münaqişələr hüququ)" hazırlığı üzrə maarifləndirici tədbirlər keçirilib.

Müdafıə Nazirliyi Mətbuat Xidməti xəbər verir ki, tədbirlərde hərbi qulluqculara beynəlxalq humanitar hüququn əsasları, norma və prinsiplə-

ri, həmcinin silahlı münaqişə dövründə onların tətbiq edilməsinin əhəmiyyəti barədə ətraflı məlumat verilib, şəxsi heyətin əməl etməli olduğu mühüm vəzifə və tapşırıqlar izah edilib.

Döyüş əməliyyatları gedən ərazilərdə mülki əhalinin təhlükəsizliyinin təmin edilməsi, hərbi əsirlərlə davranış qaydaları, eləcə də Cenevre Konvensiyalarının digər tələblərinə dair fikir mübadiləsi aparılıb, iştirakçıları maraqlandıran suallar cavablandırılıb.

Xəbərlər: hadisələr, faktlar

Türkiyə ordusunun arsenalına pilotsuz helikopterlər daxil olacaq

Türkiyə ordusu kəşfiyyat məsələlərinin yərini yetirilməsində, döyük patrulu aparılma-sında, silah və yüksək çatdırılmasında istifadə olunacaq dörd pilotsuz helikopter alacaq.

Bu barədə "Milliyet" qəzeti hərbi mənbələr istinadla məlumat yayıb.

Nəşrin məlumatına görə, sünü intellektli ilk helikopter ordu tərəfindən yaxın zamanlarda terrorculuqla mübarizədə istifadə ediləcək. Belə platformalara xüsusilə Türkiyənin Suriya ilə sərhədlərində vaxtaşırı həyata keçirilən antiterror əməliyyatlarında ehtiyac duyulur. Bununla yanaşı, pilotsuz helikopterlərdən meşə yanğınlarının söndürülməsində, kənd təsərrüfatında, mülki obyektlərin müdafiəsində istifadə oluna bilər.

İstehsalçı kompaniyadan bildiriblər ki, pilotsuz helikopter alınması üçün artıq xaricdən, əsasən neft hasil edən ölkələrdən də müräciyətlər daxil olur.

Cəkisi 250 kilogram olan helikopter bir o qədər də faydalı yük götürə bilir. O, 8 saat erzəndə havada qalmaq və 6,5 kilometr hündürlüyü qalxmak qabiliyyətinə malikdir. Həmçinin pilotsuz uçuş aparatlarından ferqli olaraq, buddan aşağıda uça bilir.

Almaniya hökuməti Kiyevə "IRIS-T SLM" hava hückumundan müdafiə sistemləri verilməsi məsələsini müzakirə edir

Almaniya qəzetlərinin ilk səhifələrində "IRIS-T SLM" müasir hava hückumundan müdafiə sistemlərinin təsvirləri dərc edilib. Ola bilsin, Almaniya Federativ Respublikası Ukraynaya belə sistemlər tədarük etməyə başlayacaq.

AFR-in Nazirlər Kabinetində bu mövzunun müzakirəsi başlanıb. Məsələn, "Bild" qəzeti öz mənbələrinə istinadla yazar ki, həmin sistemlərin döyük sərafitinde tətbiqini öyrənmək üçün ukraynalı hərbçilər tezliklə Almaniya gəndərərə bilər. Yeri gəlmüşən, "Diel Defens" şirkətinin istehsal etdiyi ilk belə sistem artıq noyabr ayında Ukraynaya çatdırılara bilər. Qəzətin yazdıqına görə, Kiyev on ədəd belə sistem almaqdır.

"IRIS-T SLM" sistemi döyük təyyarələrini, helikopterləri, qanadlı rakətləri, pilotsuz uçuş aparatlarını, reaktiv artilleriya və bombaları məhv etmək imkanına malikdir.

ABŞ-a məxsus hərbi maşın karvanı İraqda silahlı hücumə məruz qalıb

Iraqın Mutanna və Əd-Divaniye vilayətlərində ABŞ ordusuna məxsus maşın karvanları növbəti dəfə silahlı hücumə məruz qalıblar.

Iraqdakı ABŞ-in hərbi bazalarına demək olar hər gün silahlı hücumlar həyata keçirilir.

Maşın karvanlarına hücum zamanı ölen və yaralanınlar barədə hələlik məlumat verilmir.

Qeyd edək ki, Iraqda fealiyyət göstərən bütün siyasi təşkilatlar, eləcə də ictimaiyyət və din xadimləri ABŞ ordusuna məxsus hərbi hissələrin ölkədən çıxarılmasını teləb edirlər. Hətta Iraq parlamenti 2020-ci ilin yanvarında bu barədə qanun qəbul edib. Parlamentdə təmsil olunan bütün siyasi partiyalar və hərəkatların destəyi ilə qəbul olunan qanuna görə, ölkə ərazisində digər dövlətlərə məxsus hərbi hissələr fealiyyət göstərə bilməz. Bu məsələ ötən il Iraq Prezidentinin Vaşinqtona rəsmi səfəri zamanı iki ölkə prezidenti arasında da müzakirə olunub. Lakin rəsmi Vaşinqton hərbi hissələrini Iraqdan çıxarmağa tələsmir.

AZƏRTAC-in materialları əsasında

Şeiri könlümə işıq bilirəm

Seir ruhun piçiltisi; misra-misra dərk edilən seir duyğuları durulaşdırır, oxucunun düşüncələrinin mehrabına dönür. Böyük Nizami uca göyərin mehrabını eşq bilirdi, duru duyğuların mehrabına seir deməyimiz suç ola bilməz.

Göylərə baxıram...
Dünya - qaranlıq,
Gecənin telləri dolaşış
düşür.
Seir misrası Ayın
qaşları,
Mənim gözlərimə
gur işıq düşür, -

misralarını bu inamına salavat bilirəm. Vətəndən, torpaqdan yazılın şeirlər dan yeri sökülünce ağacaların kiçicik budaqlarında nəfəs dərən meh misallıdı - duyanlara könül xoşluğu.

Vətən müharibəsinə qədər də, Vətən müharibəsində də ədəbiyyatımız Səməd Vurğunun özünə, özünün timsalında şairlər xatırlatdığı mənəvi ya radiciliq borcu yerine yetirildi - ədəbiyyatımız, bu sıradan poeziyamız müsəlləh əsgər oldu. 2020-ci il noyabrın 8-də qazanılan Zəfer poetik düşüncələrdə gərəkli bir çalxantı yaratdı. Şairlər qazanılan Zəferin işığında Vətən müharibəsinə, döyüslərə, qəhrəmanlıqlara, qəhrəmanlara seirlər, poemalar yazdılar. Bu şeirlərin də, poemaların da qəhrəmanları Vətən müharibəsinin iştirakçıları - Azərbaycan əsərədirdi.

Xalq şairi Vahid Əzizin sonuncu şeirlər kitabı da ("Param-parça illər...") bu baxımdan diqqəti çəkir. Vətən müharibəsinə hərbçi münasibəti ilə şair münasibəti eyni olmur. Hərbçi müharibənin strateji, strateji-hərbi cəlalarını şərh edir, şair müharibəde qazanılan qələbələrin duyusallıq cəlalarını bayraqlaşdırır. Hər iki münasibəti Zəfer birləşdirir; hərbçi də, şair də Zəferin işığını bəşəri işıq bilir...

Vahid Əzizin Vətən

haqqında yazdığı şeirlər bədii "mən"in milli heysiyətinin harayıdı sanki. Şeir belə oxunur. Bu şeirlərde işgal sixintiləri çəkən torpağın, bu torpaqları Vətən bilənlerin ağrıacılara poetik münasibət var (el arasında buna "can yandırma" deyilir). Bu münasibət fərdi münasibət seviyyəsində deyil, obrazlaşdırılmış, ümumişləşdirilmiş münasibətdir. Bu obrazlaşdırında şair Vahid Əziz nəfəsi duyulsa da, onu bütün oxucuların nəfəsi bilirsən. Oxucu bəle şeirlərə Səməd Vurğunun "qoy hər sözün ciyəriyle nəfəs alsın bir qəhrəman" niyyətinin zərrələrini görür.

Vahid Əzizin poeziyası həmişə oxucusunun düşüncələrinin poetik ifadəsi olub. Oxucu (bu anlaşımda xalq) illərlə (1992-ci ildən 2020-ci ilə kimi) Qarabağın dağlıq hissəsinə qurtuluş arzulayıb. Bu qurtuluş Ali Baş Komandanın döyüş əmri ilə Azərbaycan Ordusu gerçəkləşdirəcəkdi. Ordumuz bunu 2020-ci il sentyabrın 27-də eks-hükum əməliyyatı kimi başlayıb Vətən müharibəsi kimi davam edən döyüslərdə gerçəkləşdirdi. "Zəfer millətimin altın tacımış" şeirinin mahiyəti müharibə istəyindən doğan ovqatı tamamlayan Zəferdir. Xalq torpaqların işğaldan azad edilməsi üçün müharibə istəyirdi. Şair bu istəyin ifadəsidi, Zəferin şeiri.

Vətən müharibəsi xalqın müharibəsi oldu. Vətən müharibəsində yeniyetmələr də döyüşmək isteyirdi, yaşılılar da. Vahid Əzizin bu şeirində bu məqam

Qonşuda bir ahil - doxsan yaşında, Döşünə döyürdü - "topçu olmuşam", -

misralarıyla tamamlanır.

Bu fikir ümumiləşmiş fi kir kimi oxunur; Vahid Əziz bu beyle Vətən müharibəsində eli silah tutanların hamısının döyüşmək istəyini vərə bilib. Bu niyyet döyüş əzmi idi, qələbə ruhu idi; şair Azərbaycan əsərənin döyüş əzmini, qələbə ruhunu şeire gətirib, şeirləşdirib, ona poetik tarixi boy verib...

"Qələbə!" şeiri "Zəfer millətimin altın tacımış" şeirinin mentiqi davamı kimi oxunur (şübəsiz, belə yazıldıqına görə belə də oxunur). Vətən müharibəsində "kimi qələmiliyə döyüdü, kimi səsiylə", ruhun təntənəsiylə hamı dö-

yüşürdü. Ona görə də Zəfer ruhun zəfəri oldu,

Biz - həm sələflərin borcundan çıxıb, Həm də varislərə borclu qalmadıq.

Vətən müharibəsində hamı döyüşmək istəyirdi. Ölkədə qismən sefərbərlik elan edilmişdi. Sefərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə rayon şöbələri ehtiyac olmadığına görə döyüşmək istəyənlərin böyük əksəriyyətinin xahişini yerinə yetirmirdi. Minlərlə tələbə də döyüşçü olmağa niyyətliydi.

Bir tələbə döyüşlərə gedir. Tələbənin dərsə gecikməsi yoldaşlarını narahat edir. Ürəklərinə damır ki, döyüslərdə. Bu, poetik əksini Vahid Əzizin "Dərsə gecikən..." şeirində tapıb:

...Gecikən tələbəmiz
Qarabağ savaşında
Qürurla ucaltdığı
bayraqa keşik çəkir...

Bu şeirə sevgilər assosiasiyyası demək günah deyil: tələbənin Vətənə sevgisi, Vətənə bunda sevgisi olan tələbəye yoldaşlarının sevgisi, tələbəye, onun yoldaşlarına, mülliiminə şair sevgisi. Şeirin uğuru da məhz budur...

"Dərsə gecikən..." şeirinin ideyası "Hərbçi gözəllər bənzeyir güle..." şeirində də davam etdirilib:

Yurdun şərəfini
qorumaq üçün,
Silaha sarıldı
dünənki şagird!

"Dərsə gecikən..." şeirində yaşanan sevgi bu şeirde də yaşanılır. Oxyursan, yadına İsa İsmayılovadənin "Böyüdülmüş şəkillər"i düşür: Böyük Vətən müharibəsində elə bu yaşda yeniyetmələr döyüşə gedəndə

Güllələr demədi
qayıdın geri,
Hələ uşaqsınız,
nə yaşınız var...

"İgid əsgər" şeiri Vətən sevgisinə, cəsərətə, qətiyyətə, Hərbi anda sədəqətə yazılın şeir kimi oxunur. Onun aşılılığı döyüslər mənəvi dəyərlərin hər zaman döyüşçü ruhunun silah - yarağı olduğuunu xatırladır. Bu ruhun qüdretinin rəmzi yozumu qızılından sıyrılmış qılıncı; "İgid əsgər" şeiri bu

yozumun şeiri.

Qəhrəmanlar - el qəlbində
məskən salanlar,
Vətənlə bir yaşıyaraq
ucalacaqlar!

Şeir bu əminliyin şeiri. Bu əminlik vətənsevərlərin əminliyidi...

Döyüşlərə könlüllü gedənlər "dilində bir qədim doğma bayatı"yla gedirdi ("Heyrət səcdəsi"). Poemanın ruhu deyir ki, bu gedisi Dədə Qorqud ruhu uğurlayırdı.

2016-ci ilin Aprel döyüşleri düşmənə də, düşmənin havadarlarına da bir gerçeklik yaşatdı: Azərbaycan Ordusu torpaqlarını işğaldan azad etməyə qadirdir. Bu qadırılıy dərk etsəydi, düşmən sülh danışçılarından yanınmadı, status-kvonu saxlamağa meyillənməzdidi, yeni ərazilər işğal etməye niyyətlənməzdidi. Dərk etmedi, 2020-ci il sentyabrın 27-də hückum etdi, ordu hissələrimiz bu hückumun da qarşısını qətiyyətə aldı. Vətən müharibəsində Zəfer qazandı. 2016-ci ilin yazı, 2020-ci ilin payızı. Təbietin iki fəsilini mahiyyət uyğunlaşdırır. 2016-ci ilin yazında qazanılan qələbə, 2020-ci ilin payızında qazanılan qələbə. Kövrəklik həm də sevincdən olur; sevinc də kövrəklik yaradır, bir ürek tutumunca sevinəndə də kövrəlirsən. 2016-ci ilin yazında da kövrəlməsdik (qururdan), 2020-ci ilin payızında da kövrəldik (qururdan). Vahid Əziz bu iki məqamı bir şeirdə ümumiləşdirib:

Yaman oxşarı var
kövrəkliyində
Payız axşamının
yaz səhəriylə.

Bu duyğu Azərbaycan əsgərinə ehtiramın duyğusudu...

Xalq şairi Vahid Əzizin "Param-parça illər..." kitabı poeziyamızın Zəfərə ehtiramının kitabıdır. Şeir könlüməzə düşən işıq olduğuna görə...

Rəşid HÜSEYNOV
"Azərbaycan Ordusu"

İdmən

Güləşçilərimiz Antalyada
"Çempionlar" turnirində 24 medal
qazanıblar

Türkiyənin Antalya şəhərində keçirilən güləş üzrə "Çempionlar" turnirinə yekun vurulub.

Yarışın son gündündə - mayın 15-də güləşçilərimiz 13 (6 qızıl, 2 gümüş, 5 bürünc) medal qazanıblar.

Yunan-Roma güləşində Elmir Əliyev (60 kq) və Laçın Vəliyev (87 kq) çempion olublar. Nihad Quluzadə (60 kq) isə üçüncü yerə çıxıb. Beləliklə, yarışı 5 qızıl, 2 gümüş və 2 bürünc medalla başa vuran millimiz komanda hesabında ikinci yeri tutub.

Qadın güləşində Birgül Soltanova (62 kq) qızıl, Gültəkin Şirinova (53 kq) gümüş, Nigar Mirzəzadə (68 kq) isə bürünc medali boynundan asıb. Yekunda 3 qızıl, 2 gümüş və 1 bürünc medal qazanan yığmamız komanda hesabında ikinci olub.

Yarışın sonuncu gündə sərbəst güləşçilərimiz də uğurlu çıxışla yadda qalıblar. Ceyhun Allahverdiyev (61 kq), Sabir Cəfərov (70 kq) və Səbubi Əmirəslanov (79 kq) qızıl, Kənan Heybətov (70 kq) gümüş, Məqomed-Başir Xanıyev (70 kq), Soslan Tigiyev (79 kq) və Abdulcəlil Şabanov (92 kq) isə bürünc medala sahib çıxıblar.

Ümumilikdə 3 qızıl, 1 gümüş və 5 bürünc medal əldə edən komandamız ənənəvi yarışı dördüncü pillədə başa vurub.

Beləliklə, üç gün davam edən turnirdə güləşçilərimiz 11-i qızıl, 5-i gümüş və 8-i bürünc olmaqla, ümumilikdə 24 medal əldə ediblər.

Güləşçilərimiz Albaniyada 2 medal qazanıblar

Albanian paytaxtı Tirana'da güləş üzrə beynəlxalq turnir keçirilib.

Turnirdə ölkəmizi sərbəst güləş üzrə yığmamızın 2 üzvü, uzun müddət zədə üzündən yarışlarda iştirak edə bilməyen Xədijimurad Qadjiyev (74 kq) və Vaxit Qalayev (125 kq) təmsil ediblər.

X.Qadjiyev bütün rəqiblərinə qalib gələrək fəxri kürsünün ən yüksək pilləsine qalxıb. V.Qalayev isə bürünc medal qazanıb.

"Superbet Chess Classic":
Şəhriyar Məmmədyarov
Levon Aronianla heç-heçə edib

Mayın 14-də Ruminiyanın paytaxtı Buxarestdə "Grand Chess Tour" seriyasının ilk mərhəlesi olan "Superbet Chess Classic" şahmat turnirinin 9-cu turunun oyunları keçirilib.

Yarışda iştirak edən Azərbaycan şahmatçısı Şəhriyar Məmmədyarov son turda ABŞ təmsilçisi Levon Aronianla üz-üzə gəlib. Qara fiqurlarla mübarizə aparan şahmatçımızın qarşılışması heç-heçə ilə başa çatıb.

Dairevi sistem üzrə təşkil olunan turnirin ümumi mükafat fondu 350 min ABŞ dollarıdır.

Xatırladaq ki, Ş.Məmmədyarov 2021-ci ilde keçirilmiş "Superbet Chess Classic" turnirinin qalibi olub.

AZERTAC-in
materialları əsasında

Müddətdən artıq həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçuları kiçik cavuş Hüseynov Emin Zireddin oğluna məxsus AD № 0029455 nömrəli, kiçik cavuş Əlizadə Taleh Əli oğluna məxsus AD № 0009297 nömrəli, əsgər Abdullayev Bayram Valeh oğluna məxsus AD № 0040824 nömrəli və əsgər Bəgioşov Şəmsəddin Azad oğluna məxsus AD № 0056742 nömrəli şəxsi vəsiqə itdiyi üçün etibarsız sayılır.